

5. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК: 338.22:502.3

Тарасенко Д.Л.

кандидат наук з державного управління,
доцент, декан факультету,
Донецький державний університет управління

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

У статті розглянуто аспекти взаємозв'язку екологічної та соціальної політики держави, проаналізовано нормативно-правові акти України, що регламентують основні засади державної екологічної політики, на предмет взаємоузгодження екологічних та соціальних напрямків діяльності, на основі аналізу законодавчих положень та державних цільових програм виокремлено заходи, що здійснюються суспільними суб'єктами в галузі забезпечення захисту екології та при цьому здійснюють вплив на стан соціальної сфери, розглянуто механізм реалізації проектів цільових екологічних інвестицій, як приклад впливу еколого орієнтованої політики на соціальну сферу.

Ключові слова: екологічна політика, соціальна політика, цільові екологічні програми, еколого орієнтована політика, цільові екологічні інвестиції.

Постановка проблеми. Одним з найважливіших завдань, що постають перед суспільством на сучасному етапі його розвитку, є вивчення проблем взаємодії суспільства і природи, людини і природного середовища в контексті переходу до стандартів сталого розвитку.

Екологічна і соціальна політика в їх взаємозв'язку мають стати інструментами регулюючою діяльністю, за допомогою якої державою мають створюватися умови для підвищення соціальних стандартів населення за обов'язкової умови відповідального природокористування. Важливим завданням для будь-якої держави є побудова та розвиток такої системи організації суспільства, при якій задоволення основних суспільних потреб буде виключати або, принаймні, мінімізувати, нерациональне використання природних ресурсів.

Оскільки цілі ефективної соціальної та екологічної політики є взаємопов'язаними, важливим завданням державного управління є досягнення консенсусу між екологічними та соціальними складовими державної політики.

В зв'язку з цим актуальним питанням науково-практичного супроводу стає дослідження напрямків збалансування задоволення екологічних та соціальних потреб в контексті дотримання принципів сталого розвитку.

Об'єктом дослідження виступає законодавство в сфері регулювання екологічної та соціальної політики України.

Предметом дослідження є напрямки взаємоузгодження екологічної та соціальної державної політики в контексті переходу до стандартів сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням переходу до стандартів сталого розвитку традиційно приділяється значна увага українськими вченими-економістами. Проведено значну кількість комплексних досліджень взаємодії екологічних та соціальних складових розвитку сучасного суспільства з урахуванням національної специфіки соціально-екологічного розвитку. Детально розглянуті особливості впровадження інструментів і механізмів сталого розвитку в різних сферах суспільного життя, в тому числі в соціальній та екологічній.

Різні аспекти дослідження соціальної та екологічної політики у контексті переходу до стандартів сталого розвитку у своїх працях висвітлювали такі вітчизняні вчені: Бакуменко В.Д., Колот А.М., Садова У.Я., Лібанова Е.М., Амош О.І., Антонова А.В., Новіков О.Ф., Андреев В.М., Жаліло Я.А., Колот А.М., Куценко В.І., Ковальчук К.Ф., Карамішева Д.В., Мельник Л.Г., Хвесик М.А., Хлобистов Є.В. та інші. При цьому, дослідження взаємозв'язку та взаємозалежності екологічної та соціальної має достатній потенціал для детального опрацювання, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Постановка завдання. Завдання статті полягає у визначенні наявності взаємозв'язку та взаємозалежності (в т.ч. – в економічному аспекті) між екологічною та соціальною політикою держави на основі аналізу нормативно-правових актів, що регламентують діяльність держави в соціальній та екологічній сферах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020” передбачає, що вектор розвитку країни полягає у забезпеченні сталого розвитку держави на найближчий період, що очевидно відповідає принципам проголошеним в Порядку денному на XXI століття та рішенням Саміту ООН зі сталого розвитку з прийняття Порядку денного розвитку після 2015 року [1; 2; 3]. В цьому розумінні сталий розвиток передбачає збалансований, взаємоузгоджений розвиток трьох основних складових суспільного життя: економічної, соціальної та екологічної. Досягнення такої зрівноваженості потребує уважного вивчення взаємозв’язків, що об’єктивно існують між цими складовими.

При встановленні взаємозв’язку між екологічною та соціальною політикою в цій статті під власне терміном “політика” розуміється напрямок діяльності держави в екологічній або соціальній сфері в даний час [4].

Об’єктивна наявність такого взаємозв’язку знайшла своє віддзеркалення в ряді нормативно-правових актів України. Так, основні засади державної екологічної політики [5] передбачають, що її основним принципом є посилення ролі екологічного управління в системі державного управління України з метою досягнення рівності трьох складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), яка зумовлює орієнтування на пріоритети сталого розвитку. Більше того, охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини розглядається як невід’ємна умова сталого соціального розвитку України [6].

Зрозуміло, що досягнення задекларованих підходів неможливе без активної взаємодії чи взаємовпливів екологічної і соціальної діяльності держави. В цьому контексті показово, що однією з вимог до самого законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища є його соціальна прийнятність, що також очевидно передбачає стійкі стосунки шляхом здійснення оцінки відповідності екологічного законодавства встановленим соціальним стандартам.

Реалізація ще одного принципу охорони навколишнього природного середовища, який полягає в необхідності науково обґрунтованого узгодження екологічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища, також потребує постійних відносин між суб’єктами екологічної та соціальної політики.

Перспективним засобом отримання чіткого уявлення про діючий взаємозв’язок між соціальними та екологічними складовими розвитку країни може бути аналіз законодавства на предмет встановлення заходів, наприклад, соціального спрямування, що прямо і безпосередньо впливають на екологічну ситуацію і, навпаки, екологічних заходів, що впливають на соціальну сферу.

Найбільш показовим випадком суттєвого впливу екологічної ситуації на соціальну сферу, прямого зв’язку між екологічними умовами та направленістю соціальної політики є наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Через тридцять років після катастрофи захисту держави потребували 1,9 мільйона осіб, які віднесені до постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, серед них понад 108 тисяч інвалідів та понад 418 тисяч потерпілих дітей [7].

Згідно із законом України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” [8] основними напрямками витрат на соціальну сферу потерпілих від Чорнобильської катастрофи є:

- відшкодування громадянам всіх видів завданої шкоди внаслідок аварії;
- надання компенсацій та пільг постраждалим громадянам;
- забезпечення безоплатного лікування та реабілітацію потерпілих, в тому числі дітей;
- забезпечення громадян, які евакуйовані, відселені (відселяються) або самостійно переселилися (переселяються), жилими приміщеннями;
- доплати громадянам, які працюють на територіях радіоактивного забруднення;
- виплати спеціальних пенсій потерпілим особам.

На реалізацію в повному обсязі положень цього закону потрібно було понад 80 мільярдів гривень, що становило понад 17 відсотків доходів зведеного бюджету за 2015 рік.

Щоб детальніше оцінити економічні аспекти реалізації цих заходів, слід зазначити, що в 2016 році видатки з Державного бюджету України на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи склали понад 1,8 млрд. грн. [9]. Фінансування здійснювалося в тому числі за наступними напрямками:

- здійснення виплат на соціальний захист працівників, що вивільняються у зв’язку з виведенням з експлуатації Чорнобильської АЕС;
- здійснення доплат за роботу у зоні відчуження, здійснення виплати додаткової соціальної стипендії надання щорічної та додаткової відпусток, збереження заробітної плати у разі переведення на нижчеоплачувану роботу та у зв’язку з відселенням, постраждалим громадянам;
- виплата грошової компенсації на потерпілих дітей, які не харчуються в їдальнях навчальних закладів, а також за всі дні невідвідування ними навчальних закладів та забезпечення видатків на безоплатне харчування постраждалих дітей;
- виплата грошової компенсації за пільгове забезпечення продуктами харчування постраждалим громадянам;
- оплата санаторно-курортного лікування громадян, віднесених до I категорії та дітей з інвалідністю, інвалідність яких пов’язана з Чорнобильською катастрофою;
- виплата компенсації за втрачене майно та здійснення витрат у зв’язку з переїздом на нове місце проживання постраждалих громадян;

- виплата компенсації за шкоду, заподіяну здоров'ю та допомоги на оздоровлення у разі звільнення з роботи постраждалих громадян;

- обслуговування банківських позик, наданих на пільгових умовах до 1999 року постраждалим громадянам;
- надання допомоги по тимчасовій непрацездатності постраждалим громадянам.

Крім Чорнобильської катастрофи на території України протягом періоду незалежності мали місце значні за масштабами надзвичайні екологічні ситуації, що здійснювали аналогічний за напрямками вплив на соціальну сферу, передусім через збільшення соціальної напруги та зростання витрат на соціальний захист потерпілого населення. До таких ситуацій слід віднести:

- аварію на головній насосній станції Диканівських очисних споруд м. Харкова;

- негативні наслідки довготривалого нафтовидобування в Бориславському нафтопромисловому районі;

- катастрофічний паводок у Закарпатській області у листопаді 1998 року;

- захворювання на токсикодермію населення у Первомайському районі Миколаївської області;

- стихійне лихо (обледеніння), що сталося наприкінці листопада - на початку грудня 2000 року у Вінницькій, Одеській, Хмельницькій та інших областях;

- катастрофічний паводок у березні 2001 року у окремих районах Закарпатської області;

- катастрофічний паводок 2008 року у Вінницькій, Івано-Франківській, Закарпатській, Львівській, Тернопільській та Чернівецькій областях;

- численні провали земної поверхні над площею шахтних полів, руйнування будинків і комунікацій, засолення водоносних горизонтів місті Калуш та селам Кропивник і Сівка-Калуська Калуського району Івано-Франківської області [10].

Проведений аналіз положень лісового, водного, земельного, господарського, цивільного кодексів України, кодексу України про надра, законів України про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку, вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції, відходи, державний контроль за використанням та охороною земель, екологічну експертизу, державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів, захист людини про вплив іонізуючого випромінювання, захист рослин, землеустрій, зону надзвичайної екологічної ситуації, меліорацію земель, металобрухт, об'єкти підвищеної небезпеки, основи містобудування, основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року, охорону атмосферного повітря, охорону земель, охорону навколишнього природного середовища, перевезення небезпечних вантажів, пестициди і агрохімікати, питну воду та питне водопостачання, поводження з радіоактивними відходами, природно-заповідний фонд України, рослинний світ, тваринний світ, хімічні джерела струму [10] дозволив виокремити заходи, що здійснюються різними суспільними суб'єктами в

галузі забезпечення екологічної рівноваги і при цьому безпосередньо різним чином впливають на стан соціальної сфери. Найбільш узагальнено до них можна віднести:

- забезпечення благоустрою населених пунктів;

- рекультивация територій, в тому числі земельних ділянок;

- виробництво будівельних матеріалів, конструкцій, технічних засобів спорудження житла, об'єктів соціального призначення та будівництво споруд з покращеними здоров'єзберігаючими властивостями;

- застосування соціально прийнятних технологій;

- покращання стану об'єктів і територій оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення;

- обмеження господарської діяльності та будівництва;

- захист населення від шкідливого впливу небезпечних факторів навколишнього середовища та життєдіяльності;

- запобігання захворюваності внаслідок негативних змін у навколишньому середовищі;

- проведення диспансеризації населення на екологічно несприятливих територіях та оздоровлення дітей, які проживають на цих територіях;

- функціонування центрів санаторного лікування, медичної та соціально-психологічної реабілітації для дітей та дорослих у межах відповідних зон території природно-заповідного фонду;

- покращання умов праці та соціальний захист працівників, зайнятих у виробництві в небезпечних природних умовах;

- обмеження проживання на окремих територіях та відселення людей з цих місць, з обов'язковим наданням їм жилих приміщень для постійного або тимчасового проживання;

- відшкодування заподіяної матеріальної шкоди та надання іншої необхідної допомоги;

- надання державних дотацій суб'єктам господарювання, що опинилися у критичній екологічній ситуації;

- надання допомоги, в тому числі створення пільгових економічних умов окремим регіонам з метою компенсації соціально-економічних втрат, викликаних важкою екологічною ситуацією;

- зменшення кількості правопорушень в сфері обігу небезпечних речовин та порушень екологічного законодавства.

Впровадження цих заходів стосується різних сторін соціальної сфери, але в цілому здійснює позитивний вплив на загальний стан соціального забезпечення населення і спрямовується на мінімізацію негативних соціальних явищ.

Необхідно зазначити, що витрати на охорону навколишнього природного середовища, тобто власне захист населення від несприятливих впливів життєдіяльності, а саме здійснення таких заходів як заходи по охороні атмосферного повітря і проблеми зміни клімату, очищення зворотних вод, поводження з відходами, захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод, зниження шумового і вібраційного впливу (за винятком заходів для охорони праці), радіаційну безпеку (за винятком заходів для запо-

бігання аваріям і катастрофам), склали в 2016 році у фактичних цінах понад 31 млрд. грн. [11].

Дієвим інструментом встановлення існуючих зв'язків між соціальною і екологічною політикою є також вивчення державних цільових програм, метою яких є сприяння реалізації державної політики на пріоритетних напрямках розвитку держави [12]. Йдеться насамперед про державні соціальні та екологічні програми. Так, соціальні програми передбачають розв'язання проблем підвищення рівня та якості життя, проблем безробіття, посилення соціального захисту населення, поліпшення умов праці, розвиток охорони здоров'я та освіти. Екологічні програми спрямовані на здійснення загальнодержавних природоохоронних заходів, запобігання катастрофам екологічного характеру та ліквідація їх наслідків.

Дослідження цільових екологічних програм, зокрема Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами [13], Державної цільової екологічної програми ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на території військової частини А0829 [14], Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища [15], Державної цільової екологічної програми приведення в безпечний стан уранових об'єктів державного підприємства "Бар'єр" [16] дало можливість визначити основні наслідки впровадження природоохоронних заходів для розвитку соціальної сфери. До них відносяться:

- підвищення рівня інформованості населення щодо стану навколишнього природного середовища;
- посилення узгодженості діяльності органів влади, громадських екологічних організацій та засобів масової інформації у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- зменшення соціально-психологічної напруги у суспільстві, що занепокоєне шкідливим впливом на здоров'я людей та стан навколишнього природного середовища радіоактивного, хімічного та іншого забруднення, потенційною можливістю виникнення техногенних надзвичайних ситуацій;
- формування в суспільстві адекватного ставлення до вимушеного застосування небезпечних технологій завдяки провадженню реальних дій з боку держави щодо забезпечення безпеки населення та навколишнього середовища;
- створення більш безпечних умов праці для персоналу на небезпечних виробництвах;
- запобігання виникненню нещасних випадків та надзвичайних ситуацій на небезпечних територіях.

Особливим прикладом впливу еколого орієнтованої політики на соціальну сферу є використання механізму реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій як комплексу заходів, спрямованих на скорочення викидів або збільшення абсорбції парникових газів, адаптацію до наслідків зміни клімату згідно з Кіотським протоколом до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Так, в результаті впровадження цих інвестицій суттєво покращується стан соціально значущих бюджетних

закладів (лікарень, шкіл, дитячих садків), що, наприклад, розробили та реалізували проекти з теплової санації [17].

Розгляд житлового, господарського, цивільного, кримінального кодексів та кодексів законів про працю України і про адміністративні правопорушення, законів про освіту, охорону здоров'я, туризм, наукову і науково-технічну діяльність, фізичну культуру і спорт та захист прав споживачів [10] дав змогу виокремити заходи, що здійснюються в рамках соціальної сфери, але мають безпосередній вплив на екологічну сферу. До них відносяться:

- забезпечення охорони навколишнього природного середовища шляхом досягнення гармонійної взаємодії особи, суспільства та природи, раціонального використання і відтворення природних ресурсів;
- виховання у здобувачів освіти дбайливого ставлення до навколишнього природного середовища та формування екологічної компетентності;
- формування у громадян України екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- забезпечення охорони здоров'я шляхом усунення негативних екологічних факторів;
- зобов'язання фізичних та юридичних осіб до вжиття заходів по забезпеченню мінімізації або припинення шкідливого впливу на довкілля;
- встановлення відповідальності фізичних та юридичних осіб за порушення вимог природоохоронного законодавства.

Аналіз державних цільових соціальних програм, зокрема програми забезпечення пожежної безпеки [18], програми зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення [19], програми протимітної діяльності [20] також дозволило встановити взаємозв'язок між соціальною та екологічною складовими через впровадження наступних заходів:

- забезпечення високого рівня протипожежного захисту територій і об'єктів природно-заповідного фонду;
- зменшення впливу небезпечних факторів пожеж на навколишнє природне середовище;
- зменшення рівня забруднення навколишнього природного середовища побутовими відходами;
- збереження унікальних екосистем шляхом очищення територій від небезпечних предметів;
- формування відповідального ставлення працівників до навколишнього природного середовища.

Як і випадку із заходами природоохоронного спрямування, реалізація окремих заходів соціальної сфери позитивно впливає на стан навколишнього природного середовища, що в кінцевому результаті приводить до зменшення соціальних витрат.

Таким чином, підсумовуючи, необхідно сказати, що між екологічною та соціальною політикою існує тісний взаємозв'язок, який реалізується шляхом безпосереднього впливу екологічних або соціальних факторів або через впровадження заходів, що досягаючи основної мети в одній сфері, одночасно здійснюють вплив на стан об'єктів та явищ іншої сфери.

Результатами впливу екологічної політики на соціальну сферу є покращання умов проживання насе-

лення, підвищення рівня здоров'я та збільшення різних видів соціального забезпечення та допомоги.

Наслідками реалізації заходів соціальної політики в екологічній сфері є формування відповідального ставлення до природного середовища та усунення небезпечних факторів впливу на нього.

В економічному аспекті взаємозв'язок екологічної і соціальної політики проявляється в тому, що заходи взаємного впливу потребують значного фінансового забезпечення.

Подальші дослідження в цій сфері можуть бути спрямовані на розробку критеріїв ефективності державної політики з питань узгодження соціальних та екологічних питань, встановлення механізмів найбільш ефективної реалізації заходів, що мають бінарний вплив, визначення оптимального рівня фінансового забезпечення узгодженої соціальної та екологічної політики, розробки пріоритетних напрямків досягнення сталого розвитку через збалансування екологічних та соціальних інтересів.

Список літератури:

1. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020": Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 // Офіційний вісник України від 23.01.2015 – 2015 р., № 4, стор. 8, стаття 67.
2. Повестка дня для розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.un.org/tu/documents/decl_conv/conventions/agenda21.shtml.
3. Національна доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=6f446a44-9bba-41b0-8642-8db3593e696e&title=NatsionalnaDopovid-tsiliStalogoRozvitku-Ukraina->.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
5. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21 грудня 2010 року № 2818-VI // Офіційний вісник України від 24.01.2011 – 2011 р., № 3, стор. 13, стаття 158.
6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України від 08.10.1991 – 1991 р., № 41, стаття 546.
7. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "30 років після Чорнобиля: уроки та перспективи": Постанова Верховної Ради України від 13 квітня 2016 року № 1089-VIII // Відомості Верховної Ради України від 06.05.2016 – 2016 р., № 19, стор. 10, стаття 218.
8. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII // Голос України від 27.03.1991.
9. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194&&documentList_stind=21.
10. Законодавство України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.
11. Статистичний збірник. Довкілля України за 2016 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Про державні цільові програми: Закон України від 18 березня 2004 року № 1621-IV // Офіційний вісник України від 23.04.2004 – 2004 р., № 14, стор. 13, стаття 956.
13. Про Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 17 вересня 2008 року № 516-VI // Відомості Верховної Ради України від 30.01.2009 – 2009 р., № 5, стор. 130, стаття 8.
14. Про затвердження Державної цільової екологічної програми ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на території військової частини А0829 (м. Лозова Харківської області) на 2011–2013 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 9 березня 2011 р. № 237 // Офіційний вісник України від 21.03.2011 – 2011 р., № 19, стор. 15, стаття 794.
15. Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища: постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1376 // Офіційний вісник України від 17.12.2007 – 2007 р., № 93, стор. 26, стаття 3403.
16. Про затвердження Державної цільової екологічної програми приведення в безпечний стан уранових об'єктів державного підприємства "Бар'єр": постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1091 // Офіційний вісник України від 12.01.2016 – 2016 р., № 2, стор. 631, стаття 86.
17. Проекти цільових екологічних (зелених) інвестицій, що погоджені зі сторонами договорів продажу ОУК та знаходяться в реалізації (станом на 18.07.2014) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://old.menr.gov.ua/press-center/news/123-news/12923-shchodo-opryliudnennia-spysku-proektiv-tsilovykh-ekolohichnykh-zelenykh-investytsii>.
18. Про затвердження Державної цільової соціальної програми забезпечення пожежної безпеки на 2012–2015 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2012 р. № 590 // Офіційний вісник України від 13.07.2012 – 2012 р., № 50, стор. 445, стаття 1968, код акта 62328/2012.
19. Про затвердження Державної цільової соціальної програми зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 року: постанова Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2009 р. № 940 // Офіційний вісник України від 14.09.2009 – 2009 р., № 68, стор. 96, стаття 2356.
20. Про затвердження Державної цільової соціальної програми протимінної діяльності Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи на 2009–2014 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2009 р. № 131 // Офіційний вісник України від 06.03.2009 – 2009 р., № 14, стор. 27, стаття 427.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ И СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ

В статье рассмотрены аспекты взаимосвязи экологической и социальной политики государства, проанализированы нормативно-правовые акты Украины, регламентирующих основные принципы государственной экологической политики на предмет взаимосогласованной экологических и социальных направлений деятельности, на основе анализа законодательных положений и государственных целевых программ выделены мероприятия, осуществляются общественными субъектами в области обеспечения защиты экологии и при этом оказывают влияние на состояние социальной сферы, рассмотрен механизм реализации проектов целевых экологических инвестиций, как пример влияния эколого ориентированной политики на социальную сферу.

Ключевые слова: экологическая политика, социальная политика, целевые экологические программы, эколого ориентированная политика, целевые экологические инвестиции.

INTERCONNECTION OF ENVIRONMENTAL AND SOCIAL POLICY

The article deals with the aspects of the interrelationship between the state's environmental and social policies, analyzed the normative and legal acts of Ukraine regulating the basic principles of the state environmental policy, the subject of mutual harmonization of environmental and social activities, on the basis of analysis of legislative provisions and state target programs, measures are taken. carried out by public entities in the field of environmental protection protection, while influencing the state of the social sphere, the mechanism of project implementation is considered. targeted environmental investments, as an example of the impact of environmentally-oriented policies on the social sphere.

Key words: ecological policy, social policy, targeted ecological programs, ecologically oriented policy, targeted environmental investments.